iPad 08:56 82%
Voorpagina
deVolkskrant

Sleutelen tot je baan meer naar wens is

Je maakt er een vervelende baan niet leuk mee, maar het kan zeker helpen om het plezier in het werk te behouden: job crafting, het anders indelen van een klein deel van de werkzaamheden.

Door **Nanda Troost**

Illustratie **Claudie de Cleen**

Er komen weer meer vacatures, maar vind je het toch nog te vroeg om van baan te veranderen? Wie niet helemaal tevreden is kan aan zijn eigen functie sleutelen. Job crafting heet dat. En dat is eigenlijk ook een must voor wie elke dag wel fluitend naar zijn werk gaat. 'Je moet sleutelen aan je baan om je werk passend te houden', zegt Luc Dorenbosch, onderzoeker en baaningenieur bij TNO. 'Het is net als met je auto, ook voor je baan is er af en toe is een APK-keuring nodig.'

In de wereld van bladblazers hanteren nieuwkomers de hark, en loopt de ervaren medewerker met een bladblazer op zijn rug. Voor sommige ouderen wordt dat eigenlijk te zwaar, terwijl jongeren graag met het apparaat zouden rondlopen, want dat geeft status. 'En een oudere die de hark weer ter hand neemt, krijgt daar heel wat voor terug', zegt Dorenbosch. 'Hij loopt niet meer met oorbeschermers rond en kan met jongere collega's praten en op die manier zijn ervaringen overdragen.'

Belangrijk is dat werkenden zich ervan bewust worden dat ze dingen zelf kunnen veranderen, zegt ook Maria Tims, onderzoeker aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. 'Job crafting is in Nederland nog vrij nieuw. Een vervelende baan maak je echt niet leuk door vervelende taken af te stoten en andere taken op je te nemen. Maar het passend maken en houden van je werk past natuurlijk uitstekend bij het langer doorwerken dat van ons allemaal wordt verwacht.'

Vooral als mensen nieuw zijn in hun baan zijn ze vaak al volop aan het sleutelen, zegt Dorenbosch. 'Maar wie langer aan het werk is lijkt het te verleren. Sommigen lopen dan vast in hun werk. Zo kom je ouderen tegen die aftellen hoe lang ze nog 'moeten'. Zonde, want er is bijna altijd ruimte in je werk om het passend en interessant te houden.'

Job crafting is niet alleen voor ouderen, vindt Tims. 'Ook als je net begint moet je zorgen dat je in ontwikkeling blijft en regelmatig toetst of je werk nog passend is. Al was het maar om te voorkomen dat je een aftellende oudere wordt.'

Zelfs managers kunnen sleutelen aan hun baan is de ervaring. Dorenbosch: 'Zij zijn nog weleens leuke, creatieve taken kwijtgeraakt, zoals brainstormen en ideeën aandragen in het team. Wat let je om dan eens aan te sluiten bij een nieuw project? Meedraaien met één project per jaar is vaak prima te combineren met een managementfunctie.'

Belangrijke voorwaarde voor job crafting is dat werknemers elkaar kunnen vertrouwen. Zeggen dat je niet helemaal tevreden meer bent, maakt kwetsbaar. 'Toch zijn leidinggevenden vaak blij als iemand aangeeft dat hij een bepaald onderdeel van het werk niet ziet zitten. Het gaat vaak om hooguit 10 procent van het werk.'

Een andere spelregel is dat collega's elkaar geen vervelende klusjes in de maag proberen te splitsen. 'Collega's benadelen werkt niet. Maar vergis je niet. Wat een rotklus is voor de een, hoeft dat voor de ander niet te zijn. De een vindt het stomvervelend om gegevens in de computer in te voeren, de ander vindt het een fijne afwisseling bij het complexe werk dat hij verder heeft', zegt Dorenbosch.

Job crafting is geen synoniem voor demotie. Als het verlagen van de salarissen de insteek is, is job crafting gedoemd te mislukken. 'Het gaat echt om het anders indelen van een klein deel van de werkzaamheden. Het wordt natuurlijk anders als blijkt dat iemand niet meer in staat is om de helft van zijn werk uit te voeren. En ook het omgekeerde geldt trouwens, het is niet de bedoeling dat je je al sleutelend een veel hogere functie aanmeet. Promotie moet je maar aankaarten in je functioneringsgesprek.'

En als je toch al sleutelend tot de ontdekking komt dat je echt niet meer leuk vindt wat je doet... Tims: 'Met jobcraften maak je een baan die je echt vervelend vindt natuurlijk niet leuker. Dan wordt het wel tijd om naar iets anders uit te kijken. En dan maak je doordat je hebt gesleuteld misschien wel meer kans bij een nieuwe werkgever.'

Zou je solliciteren op je huidige baan?

Toe aan job crafting? Vraag jezelf af of je zou solliciteren op je baan zoals die nu is. Stel eens je eigen advertentietekst op. Dat kan confronterend zijn, maar in veel gevallen zit het met 60 tot 70 procent wel goed met de werkzaamheden die je moet doen. Aan de rest kan je sleutelen. Denk je dat je leidinggevende er niet direct voor openstaat, stel dan voor om een half jaar een experiment te doen met wat nieuwe taken. Al sleutelend kan je er ook achterkomen dat je een aanvullende opleiding wilt gaan doen.